

Obec Záhradné, Tulčicka 271/2, 082 16 Záhradné

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
obce Záhradné 2008-2015*

Obsah:

1. Úvod	3
2. Analyticko-strategická časť	
2.1 Súhrnná charakteristika prírodných podmienok, historických, kultúrnych a ľudských zdrojov obce, hospodárstva obce, stavu vybavenosti a obsluhy územia obce	5
2.2 Hodnotenie a analýza hospodárskej situácie, sociálnej situácie, vybavenosti a obsluhy územia, environmentálnej situácie a situácie v oblasti kultúry na území obce ...	13
2.3 Analýza väzieb strategických dokumentov na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni s územím obce	18
2.4 Určenie rozvojového potenciálu a limitov rozvoja územia obce a definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce	20
2.5 Stratégia rozvoja obce v strednodobom horizonte, ktorá určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce	21
2.6 Analýza finančných potrieb a možností financovania programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce	21
3. Programová časť	
3.1 Zoznam opatrení a aktivít pre zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu.....	22
3.2 Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce so stanovením merateľných ukazovateľov	34
3.3 Časový harmonogram realizácie programu	36
Záver	

Úvod:

Program sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce Záhradné na roky 2008 - 2015 je strednodobý rozvojový dokument, ktorý definuje rozvojový program obce Záhradné v oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhradné je nositeľom rozvojovej politiky obce a predstavuje jej smerovanie.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhradné vychádza zo zákona o podpore regionálneho rozvoja, pričom definuje základné charakteristiky prírodných podmienok, historických, kultúrnych a ľudských zdrojov obce, hospodárstva obce, stavu vybavenosti a obsluhy riešeného územia. Na základe situačnej analýzy Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce definuje jej rozvojové priority. Program korešponduje s územnoplánovacou dokumentáciou obce ako aj Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2008-2015. Predstavuje základný programový dokument rozvoja obce do roku 2015. Svojím charakterom a štruktúrou poskytuje globálny pohľad na budúcnosť rozvoja obce, pričom sa podrobnejšie zaoberá rozvojovými, ekonomickými a sociálnymi aspektmi. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhradné vo svojej rozvojovej časti nadväzuje na programové dokumenty vyššej úrovne (NSRR na roky 2008-2013, Program rozvoja vidieka SR 2007-2013 atď.).

Cieľom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhradné je poskytnúť komplexný rámec podpory rozvoja obce zapojením obecného úradu, podnikateľov, obyvateľov obce a externých subjektov do konkrétnych projektových zámerov. Naplnenie jedného zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie, a to princípu programovania, je nevyhnutnou podmienkou zapojenia obce do programov získania finančnej podpory zo štrukturálnych fondov a ďalších nástrojov Európskej únie, nakoľko je nevyhnutné preukázať súladu zamýšľaného projektu s regionálnymi stratégiami i miestnym programovaním. Analytická časť dokumentu bola vytvorená na základe podkladov obecného úradu, dostupnej územnoplánovacej dokumentácie, dát ŠÚ SR a verejne dostupných dokumentov týkajúcich sa riešeného územia.

Pri definovaní akčných plánov a priorít boli zvažované o. i. možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ (štrukturálnych fondov). V programovej časti dokumentu je preskúmaná väzba na priority, opatrenia a podporované aktivity relevantných programových dokumentov.

Vízia obce

Záhradné – obec situovaná v čistom prostredí s kvalitnou infraštruktúrou, poskytujúca kvalitné bývanie, prímestskú rekreáciu, služby a oddych pre svojich obyvateľov i návštevníkov.

Pohľad na obec z vtáčej perspektívy

Zdroj: Obec Záhradné

2. Analyticko-strategická časť

Analyticko-strategická časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja vychádza z analýzy hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja, environmentálneho rozvoja a rozvoja kultúry obce.

Táto analýza mapuje základné charakteristiky vývoja kľúčových oblastí (historických, geografických, sociálnych, kultúrnych, environmentálnych, demografických a ekonomických reálií) obce a jej katastrálneho územia, ktoré vplývajú na charakter, štruktúru a rozsah osídlenia obce. Na základe vypracovania situačnej analýzy boli definované faktory rozvoja a faktory predstavujúce negatívne stránky rozvoja obce.

2.1 Súhrnná charakteristika prírodných podmienok, historických, kultúrnych a ľudských zdrojov obce, hospodárstva obce, stavu vybavenosti a obsluhy územia obce

Charakteristika prírodných podmienok:

Obec Záhradné sa nachádza cca 10 km severne od okresného mesta Prešov (5 km od hranice katastra mesta Prešov). Cez obec tečú potoky Ternianka a Mošurovanka. Obec leží blízko hlavnej severo-južnej urbanistickej osi, prechádzajúcej východným Slovenskom v smere Košice-Prešov-Bardejov, a aj regionálnej východo-západnej urbanistickej osi Prešov – Vranov n/T. - Michalovce. Obec sa rozkladá v kotline horského masívu Stráže, tvoriaceho južný okraj Spišsko – šarišského medzihoria. Je to údolie medzi Kapušianskym hradným vrchom a Čergovským pohorím. Stred obce je na križovatke Mošurov, Tulčík a Fintice. Z južnej časti obec obklopujú Barathura (Bratská hora), Stráž (740 m.n.m) a na západe dominuje Lysá stráž (696 m.n.m).

Geologické zloženie okolitých kopcov je vulkanického pôvodu. Prevláda tu hlavne andezit, ktorý slúži ako stavebný materiál v kamenných lomoch. Na stavbe územia sa podieľajú predovšetkým dva geologické útvary, a to terciér a kvartér. Kataster obce spadá do oblasti flyšových vrchovín. Celková rozloha katastra obce je 884 ha a hustota obyvateľstva predstavuje cca 105,5 obyvateľov na km². Rozsah zastavaného územia je cca 133,70 ha. Nadmorská výška geografického stredu obce dosahuje 322 m.n.m.

Obec má mierne teplú kotlinovitú klímu s priemernou teplotou dosahujúcou najnižšie úroveň v mesiaci január a najvyššie v mesiaci júl. Vzhľadom na klimatické podmienky vykurovacie obdobie trvá cca 220-240 dní v roku. Územný plán obce definuje obec ako sídlo s kompaktným tvarom a pomerne vhodným zónovaním.

Geografická poloha obce Záhradné v okrese Prešov:

Zdroj: www.mapy.zoznam.sk

Historický a kultúrny vývoj obce:

Obec Záhradné je známa aj pod starým názvom SEDIKART, ktorý bol oficiálne používaný do roku 1948. Je jednou z najstarších obcí bývalej šarišskej stolice. Z archeologických nálezov sa tu objavil nález rímskej spony zo 4. storočia n. l. ako i ďalšie historicky cenné nálezy z doby rímskej (úlomok zásobnice) a slovanského osídlenia z obdobia 9. stor. n. l. (zásobnica). Tá časť obce, kde je teraz kostol, fara a škola je novšia časť obce.

Obec bola založená približne v rovnakom období ako Fintice, Kapušany, Tulčík a Chmeľov. Najstaršia písomná zmienka o obci je v donácii kráľa Ladislava IV. z roku 1285. Je však pravdepodobné, že osada Sedikart jestvovala niekoľko desaťročí pred r. 1285. Stará (pôvodná) osada sa nachádzala za potokom smerom k terajšiemu obecnému cintorínu. Tam bol lokalizovaný i starý kostol. Názov obce sa historicky menil Scegekerthe, Zedekrethe, Šedzikart a i.. Pravdepodobne v tretej štvrtine 13. storočia, kedy Sedikart patril zemanom, bol z ich iniciatívy postavený kostol zasvätený sv. Štefanovi, prvému mučeníkovi. Sedikart bol

sídlom farnosti aj v nasledujúcich storočiach. Od roku 1285 patrila osada veľkošarišskému kláštoru augustiniánov, a to až do začiatku reformácie, do polovice 16. storočia. Odvtedy patrila viacerým šľachtickým rodom (Vernerovcom (Wernherovcom), Tordaiovcom, Orleovcom, Loniaovcom, Hoffmanovcom atď.). Stál tu tiež kostol sv. Filipa a Jakuba uprostred starej časti dediny, ktorý však do 19. storočia postupne zanikol. Dnes sa v obci nachádzajú dva rímskokatolícke kostoly, z ktorých starší zasvätený sv. Štefanovi prvému mučeníkovi slúži ako Dom nádeje a Kostol Sedembolestnej Panny Márie zo 70. rokov 20. storočia, ktorý je farským kostolom.

Z hľadiska hospodárskeho sa obyvatelia obce zaoberali tradičným poľnohospodárstvom a ovocinárstvom. Koncom 19. storočia tu fungovala tehelňa, mlyn, liehovar a kameňolom. Pri Ternianke bol mlyn, o ktorom je správa z roku 1543. Dedina okolo roku 1600 pozostávala z 32 obývaných poddanských domov, mlyna, kostola, fary a školy. Aj po úbytku sedliakov a obývaných domov bol Sedikert koncom 16. storočia pomerne veľkou dedinou. Počet obyvateľov obce sa od polovice 18. storočia postupne zvyšoval. Primárnym spôsobom obživy miestneho obyvateľstva zostalo poľnohospodárstvo. V roku 1878 tu bol postavený liehovar veľkostatkárov.

Pôvodne obec patrila k okresu Bardejov a k notáriu v Terni. Od roku 1910 patrila do okresu Prešov. Medzi významné historické medzníky obce patrí rok 1916, kedy bola dostavaná terajšia škola. V roku 1925 tu bol založený dobrovoľný hasičský zbor. Počas druhej svetovej vojny bola obec bombardovaná nemeckými lietadlami, a to 2. septembra roku 1944. V tento deň sa dodnes v obci koná spomienková akcia na bombardovanie. V roku 1950 bola slávnostne otvorená pravidelná autobusová doprava medzi Prešovom a obcou Záhradné.

Historická mapa šarišskej župy s polohou obce Záhradné (Sedikert):

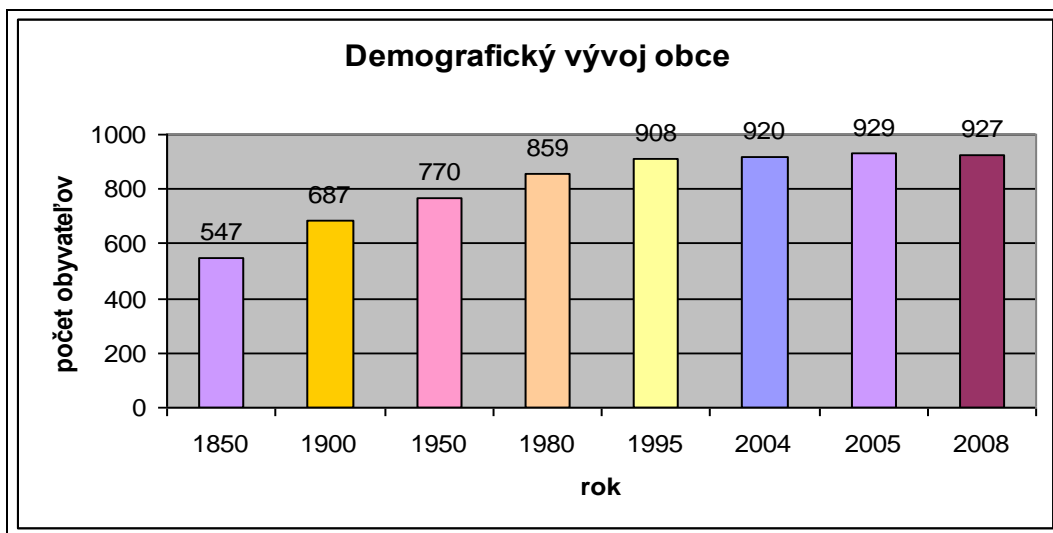

Zdroj: <http://lazarus.elte.hu/hun/maps/1910/saros.jpg>

Demografia a ľudské zdroje:

Z hľadiska počtu obyvateľov patrí obec Záhradné medzi stredne veľké obce okresu Prešov. Z pohľadu národnostného zloženia je obec obývaná vo veľkej väčšine obyvateľmi hlásiacimi sa k slovenskej národnosti (cca 98%), zvyšok tvoria obyvatelia hlásiaci sa k českej a rusínskej národnosti. Veková štruktúra obyvateľstva obce korešponduje s celospoločenskými trendmi celkového nárastu počtu obyvateľstva v poproduktívnom veku a predlžovaním strednej dĺžky života. Počet ekonomicky aktívnych obyvateľov v obci za posledné obdobie nedosahoval výrazné zmeny. Obec plní v území najmä funkciu obytnú, pričom predstavuje prímestskú obytnú zónu mesta Prešov. Z hľadiska zamestnanosti je väčšina obyvateľov zamestnaná v službách, poľnohospodárstve a v priemysle. Vzhľadom na vidiecky charakter sídla väčšina obyvateľov obce dochádza za prácou do regionálnych sídel (dominuje predovšetkým krajské a okresné sídlo Prešov). K 31.12.2005 dosahoval počet obyvateľov obce 929 obyvateľov, z toho 572 (50,8%) tvorili ženy. V uvedenom roku bol celkový prírastok obyvateľstva 14 osôb, pri čom 188 z nich bolo v predproduktívnom veku, 577 v produktívnom veku a 164 v produktívnom veku. K 12.8.2008 dosahoval počet obyvateľov obce 927.

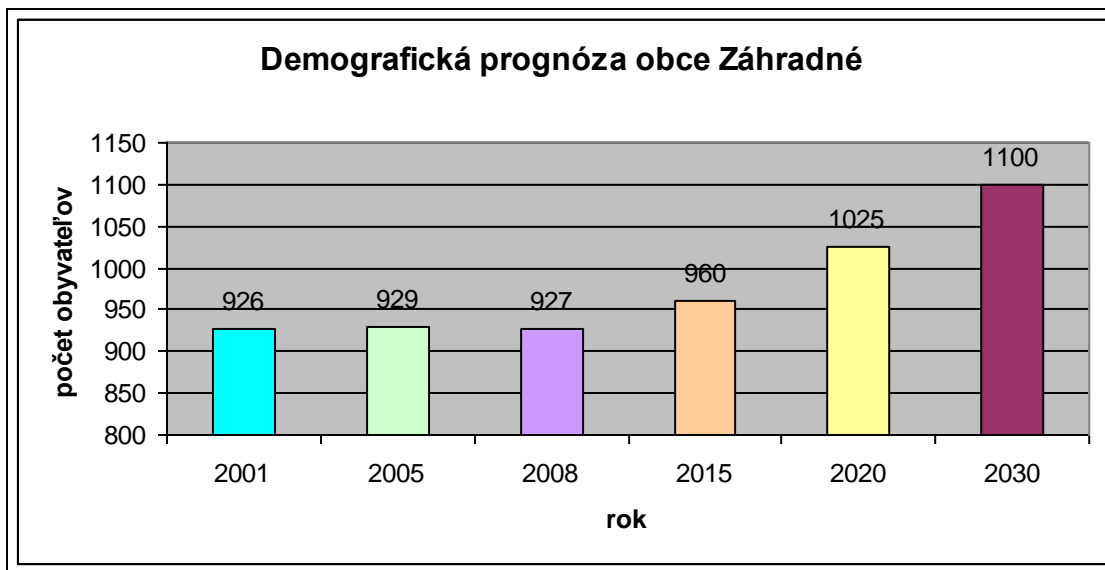
Demografický vývoj obce:

Vzhľadom na vidiecky charakter sídla, rastúce nároky obyvateľstva po kvalite a dostupnosti služieb a celospoločenský trend pohybu predovšetkým mladých a vzdelaných ľudí sťahovať sa do miest je výrazný nárast počtu obyvateľov obce v strednodobom horizonte nepravdepodobný. Kladný vplyv na početnosť obecnej populácie môže mať výraznejšie posilnenie trendu mestského obyvateľstva preferovať bývanie (nielen víkendové a rekreačné) na vidieku. Na základe uvedeného je možné predpokladať postupný mierny nárast počtu obyvateľov obce Záhradné do výhľadového roku 2030.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov obce:

Hospodárstvo obce, stav vybavenosti a obsluhy územia

Obecná a regionálna ekonomika je založená predovšetkým na poľnohospodárskej prvovýrobe, s ňou spojenými službami a na živnostenskom podnikaní. V samotnej obci Záhradné sú evidovaní traja samostatne hospodáriaci roľníci, 25 podnikateľov - živnostníkov (stav podľa ŽR SR k 16.07.2008) a 4 právnické osoby podnikajúce (majúce sídlo) na území obce Záhradné (stav podľa OR SR k 16.07.2008). Poľnohospodárske družstvo Sekčov hospodáriace aj v katastri v obci Záhradné rovnako zamestnáva obyvateľov obce a vykazuje svoju činnosť predovšetkým v poľnohospodárskej prvovýrobe. V katastrálnom území obce a jeho blízkosti sa obnovila výroba v dvoch miestnych kameňolomoch. Celková výmera katastrálneho územia obce je 884 ha. Z toho je 125 ha lesa a 614 ha poľnohospodárskej pôdy, z nej 337 ha ornej. Zastavané plochy majú výmeru 133,70 ha.

Katastrálne územie obce Záhradné patrí medzi tzv. zraniteľné oblasti, a teda poľnohospodársky využívané územie, z ktorého odteká voda zo zrážok do povrchových vôd alebo je vsakovaná do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l-1 alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť.

Na území obce sa nachádza nasledovná občianska vybavenosť:

- 4 predajne s rozličným tovarom
- 1 pohostinstvo
- 1 bar
- Živé múzeum ľudovej architektúry a kultúry

V obci absentuje stravovacie a ubytovacie zariadenie. Nenachádza sa tu väčšie významné zariadenie turistického ruchu okrem chát, cyklotrás a zariadení občianskej infraštruktúry (miestne kultúrne stredisko, knižnica, kostoly a ihrisko). Rekreačná funkcia v tomto území je málo rozvinutá a má len lokálny význam. Vzhľadom na vhodné prírodné prostredie, blízkosť Prešova a najmä na v ÚPN kraja navrhnutú výstavbu vodných nádrží na toku Ternianka medzi obcami Záhradné a Tulčík, je jej rozvoj v budúcnosti predpokladaný. Územie obce nie je výrazne zasiahnuté nepriaznivými vplyvmi na životné prostredie.

Z hľadiska **dopravnej a environmentálnej infraštruktúry** v obci a jej katastri možno konštatovať, že obec má čiastočne vybudovanú základnú infraštruktúru. Vyhovujúci je stav plynofikácie a elektrifikácie obce, a to aj do výhľadového obdobia. Oblasť odvádzania a čistenia odpadových vôd a distribúcie pitnej vody prostredníctvom verejného vodovodu je najväčším problémom obce v oblasti infraštruktúry. Územný plán obce predpokladá zásobovanie pitnou vodou obyvateľov obce ako aj občianskej vybavenosti a výrobných zariadení z verejného vodovodu, ktorý bude napojený na prívodný rad z vodárenskej nádrže Starina ako súčasť tzv. tulčícko–ternianskeho skupinového vodovodu. Tento vodovodný systém je v štádiu realizácie, už je vybudovaný prívod vody po susednú obec Tulčík. Obyvatelia používajú vodu z miestnych zdrojov prostredníctvom vlastných studní, čo si vyžaduje vybudovať miestny vodovod. Územný plán obce predpokladá odkanalizovanie obce prostredníctvom splaškovej kanalizácie delenej na odvedenie splaškovej odpadovej vody od obyvateľstva a od občianskej a technickej vybavenosti obce. Čistenie zachytených splaškových vôd je navrhované v mechanicko-biologickej ČOV. Umiestnenie ČOV je navrhnuté na juhovýchodnom okraji obce pri toku Ternianky, ktorá bude recipientom vyčistených vôd. Z hľadiska odvádzania a usmerňovania dažďovej vody územnoplánovacia dokumentácia počíta s kombinovaným spôsobom, systémom dažďovej kanalizácie a rigolov.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhradné preto počíta s opatreniami zameranými na zlepšenie systému zásobovania pitnou vodou a odkanalizovanie obce.

Z hľadiska **ochrany proti povodňam** sú časti Ternianky i Mošurovanky upravené v úsekoch, ktoré vedú zastavanou časťou obce. Úprava toku Ternianky je vyhovujúca len od mosta na Hlavnej ulici po sútok s Mošurovankou. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhradné preto predpokladá opatrenia na zlepšenie ochrany pred povodňami. Na ochranu zastavaného územia obce pred privalovými vodami je navrhnuté v zmysle platného územného plánu vytvorenie dvoch poldrov nad obcou – vybudovaním hrádzí na Ternianke v lokalite Rákoš a na Mošurovanke pod Kútorkami. Úseky tokov v zastavanom území s nevyhovujúcou úpravou budú dobudované vytvorením bermy, miestami doplnenej hrádzou. Potenciál vodných nádrží bude jednak v oblasti stabilizácie vodného hospodárstva a protipovodňových opatrení a zároveň v hospodársko-relaxačnom využití na rekreačné účely a s tým spojené ekonomické aktivity.

Stav **miestnych komunikácií** (chodníkov v dĺžke cca 3 km, cesty v dĺžke cca 5 km a 4 miestnych mostov) je v niektorých miestach v nevyhovujúcom stave. Potreba rekonštruovať, resp. na niektorých úsekoch vybudovať nové miestne komunikácie (ktoré sú vo vlastníctve obce na vysporiadaných pozemkoch) je investične vysoko náročná a vzhľadom na možnosti obecného rozpočtu si vyžaduje predovšetkým využitie ďalších zdrojov (VÚC, fondy Európskej únie a ďalšie podporné programy regionálne, štátne i komunitárne).

Obec Záhradné bola rozhodnutím Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja zaradená medzi obce ležiace v záujmovom území inovačných pólov rastu, a teda oprávnená čerpať finančné prostriedky z Programu rozvoja vidieka SR 2007-2013. V zmysle požiadavky ÚPN VÚC Prešovského kraja, a to „sklíbiť rozvoj tradičného vidieckeho prostredia s moderným spôsobom života obcí za podmienok zachovania tradičného vidieckeho prostredia s rešpektovaním regionálnych charakteristík na základe schválených ÚPN obcí a PHSR a zosúladiť s programami EÚ orientovanými na rozvoj vidieka“ (LEADER, Program rozvoja vidieka, Regionálny operačný program) bol vypracovaný aj Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na obdobie 2008-2015.

Z hľadiska **výskytu verejnej zelene a parkových plôch** disponuje obec cca 2 ha verejnej zelene (z toho 0,5 ha parkovej zelene). Prírodnú zeleň v riešenom území predstavujú lesné porasty, lúky a pasienky a sprievodná líniová zeleň pozdĺž vodných tokov a erózných rýh. Túto zeleň je potrebné chrániť, má významnú pôdochrannú a ekologickú funkciu.

Stav **verejného osvetlenia a rozhlasu** zodpovedá jeho veku a opotrebeniu. Verejné osvetlenie zabezpečujú halogénové svietidlá na podperných stĺpoch NN rozvodov pod alebo nad úrovňou vodičov. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhradné predpokladá vo svojej programovej časti modernizáciu a efektívizáciu nákladov na jeho prevádzku. Ovládanie obecného rozhlasu je z rozhlasovej ústredne v budove Obecného úradu. Na základe auditu prebehne modernizácia verejného osvetlenia i rozhlasu v obci. Obec Záhradné je na pevnú telefónnu sieť napojená z automatickej telefónnej ústredne. Územie obce je pokryté signálom mobilných telefónnych operátorov.

Turistické atrakcie a lokality:

Karpatská cyklistická cesta, ktorá vedie obcou je jednou z najvýznamnejších a zároveň jednou z mála turistických atrakcií v katastri obce s nadregionálnym významom. Trasa začína v meste Prešov a pokračuje obcou Záhradné, kde sa nachádza prudké 1 km klesanie k obci asfaltovým povrchom, miestnou komunikáciou III. Triedy. Z obce trasa pokračuje do obce Tulčík a na Demjatu, kde sa vracia na cestu II. Triedy. Novým a výrazným impulzom pre rozvoj cestovného ruchu bude plánovaná výstavba vodných nádrží Brezina na potoku Ternianka medzi Záhradným a Tulčíkom. Niekoľko vodných nádrží – rybníkov v juhovýchodnej časti katastra vytvorí veľmi atraktívne rekreačné prostredie.

Pohľad na centrum obce zachytávajúci Obecný úrad, ZŠ a kostoly:

Zdroj: Obecný úrad

2.2 Hodnotenie a analýza hospodárskej situácie, sociálnej situácie, vybavenosti a obsluhy územia, environmentálnej situácie a situácie v oblasti kultúry na území obce

Zóna občianskej vybavenosti v obci Záhradné sa nachádza v centre obce okolo nového kostola. Pomerne veľký potenciál pre rozšírenie ponuky a zariadení občianskej vybavenosti má priestor v okolí Obecného úradu, kde sa predpokladá predovšetkým parková výsadba zelene v zmysle vypracovanej projektovej štúdie „Komplexná úprava verejných priestranstiev, výsadba zelene“(2007), ktorá rieši zásady komplexnej úpravy verejných priestranstiev, plôch verejnej zelene a verejne užívaných pozemkov v obci Záhradné s riešeným územím v lokalite centra obce (okolie Obecného úradu), areál základnej školy, zeleň na Lesnej ulici, futbalové ihrisko, cintorín, zeleň medzi Palenčiarskou a Spodnou ulicou, nákupné stredisko a archeologická lokalita - kostol s cintorínom na Cintorínskej ulici.

Dobrovoľný hasičský zbor

V obci je aktívny dobrovoľný hasičský zbor. Činnosť dobrovoľného hasičského zboru bola obnovená v roku 1997, pričom jeho organizačná štruktúra pozostáva z družstva mužov a družstva žien. Okrem činnosti spojených s protipožiarňmi zásahmi a cvičeniami sa zbor venuje aj spoločenským a kultúrnym aktivitám organizovaným v obci i mimo nej (výsadba stromčekov, pohárové súťaže, stráženie Božieho hrobu, posedenia obyvateľov s hasičmi a pod.).

Materská škola

Budova Materskej školy v obci sa začala stavať v rámci „Akcie Z“ v roku 1978. MŠ bola otvorená k 1. januáru 1983, ale len pre päťročné deti – prípravné oddelenie. Od 1. septembra začala prevádzka pre všetky deti od troch rokov. V súlade so Zákonom č.416/2001 Z.z. o prevode niektorých kompetencií z orgánov štátnej správy na obce a samosprávy sa od 1.júla 2002 stala zriaďovateľom materskej školy obec Záhradné. V školskom roku 2007/08 funguje materská škola ako jednotriedna. Zapísaných je 28 detí vo veku od dvoch do sedem rokov.

Budova Materskej školy:

Základná škola

Presný dátum zriadenia tunajšej školy sa nezachoval. Predpokladá sa existencia vzdelávacej ustanovizne v obci od 16. storočia. Škola v obci bola zriadená v polovici 19. storočia. Po rokoch bola vybudovaná nová školská budova, už z kameňa, a to na južnom konci dediny blízko kostola. V tejto budove sa vyučovalo až do roku 1916. V tom istom roku bola dokončená nová, terajšia škola. Prvý povojnový školský rok, 1945/46, bol slávnostne otvorený 3. septembra. Škola v Sedikarte bola rozšírená na trojtriednu, pretože ju navštevovalo 112 žiakov. Postupne sa škola pretransformovala na štvortriednu s dvoma oddeleniami ŠKD. Školu navštevovalo v školskom roku 2007/2008 celkom 57 žiakov a školskú družinu celkom 40 žiakov. Hlavným cieľom vedenia školy bolo a naďalej zostáva „postupne premeniť tradičné memorovacie a encyklopedické vzdelávanie na tvorivo - humánnu edukáciu“. Zariadenie sa zapája do projektov, ktoré prispievajú k zlepšeniu jeho kvality a vybavenosti (o. i. Projektom Infovek, Otvorená škola a Socrates-Comenius).

Pohľad na budovu Základnej školy Záhradné

V obci pôsobí aj **Školský športový klub Radosť pri ZŠ**. Ide o dobrovoľné združenie občanov, ktorí jeho prostredníctvom budú vykonávať záujmovú činnosť v telesnej výchove, športe, turistike a iných obdobných činnostiach a aktivitách.

Ochrana životného prostredia a odpadové hospodárstvo (environmentálna situácia obce):

V obci ani blízkom okolí nie je a ani sa nepredpokladá výskyt väčšieho zdroja znečistenia ovzdušia. Najväčším zdrojom znečisťovania ovzdušia v obci je automobilová doprava nákladná a osobná. Cesty III. triedy prechádzajúce obcou sú pomerne málo dopravne zaťažené, a preto je miera znečisťovania ovzdušia relatívne nízka. Vývoz domového a separovaného odpadu zabezpečuje zmluvný vývozca v súlade so schváleným všeobecne záväzným nariadením o odpadoch. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhradné predpokladá opatrenia na prevenciu vzniku a odstraňovanie nelegálnych skládok ako aj ďalšie opatrenia súvisiace so spracovaním odpadov. V oblasti spracovania biologických odpadov, najmä odpady zo zelene, sa predpokladá ich recirkulovanie kompostovaním s možným využitím poľného hnojiska postaveného južne od obce, prípadne

vhodné plochy na hospodárskom dvore. Rovnako sa predpokladá vybudovanie zberného dvora.

Situácie v oblasti kultúry na území obce

V zmysle územného plánu obce je potrebné chrániť kompozičnú dominantnosť kostola v centre obce. V katastrálnom území je rovnako potrebné chrániť evidované archeologické lokality. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja vo svojej programovej časti predpokladá podporu kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností obce. Vysoké prírodné a krajinárske hodnoty má okolitá príroda. Najhodnotnejšie územia sú v masíve Stráží za južným a západným okrajom katastra a pamiatky v blízkych obciach (napr. Fintice, Kapušany). Tieto atraktivity sú však relatívne málo navštevované. Jednou z príčin je aj slabá informovanosť a ich propagácia, druhou príčinou je takmer neexistencia služieb pre cestovný ruch a doplnkových atraktivít. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhradné počíta vo svojej programovej časti s opatreniami na zlepšenie propagácie, informovanosti a zlepšenia spolupráce v mikroregióne za účelom zvýšenia atraktivity obce a okolia v oblasti. V katastrálnom území obce Záhradné sú evidované 3 archeologické lokality, ktorých sa týka ochrana podľa zákona o pamiatkovej starostlivosti (Rákoš, Cintorínska ulica a centrum obce).

Kostol Sedembolestnej Panny Márie

Aktivity obce v zapájaní sa do projektov a grantov:

Obec Záhradné sa v rámci svojich možností snaží okrem financií získaných na základe legislatívnych pravidiel získavať ďalšie zdroje na svoje investičné i neinvestičné aktivity zapájaním sa do rôznych grantových schém a programov. V roku 2005 obec Záhradné získala financie za účelom úpravy areálu ZŠ Záhradné vo výške 23 tis. Sk dotáciou z Ministerstva financií SR, v roku 2007 v rámci programu Ekopolis získala obec ZŠ 30 tis. Sk pre projekt úpravy areálu ZŠ Záhradné. V rámci NEFO fondu VÚC PSK získala obec 100 tis. Sk na projekt „Šatne školského ihriska, prestavba a prístavba“. V rámci programu „Program obnovy dediny“ získala obec Záhradné v roku 2007 grant vo výške 90 tis. Sk na vypracovanie štúdie s názvom „Komplexná úprava verejných priestranstiev, výsadba zelene. V programovom období 2007-2013 program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhradné predpokladá aktívne zapojenie obce do čerpania finančných nástrojov Európskej únie. V tomto zmysle sú aj programované opatrenia v programovej časti dokumentu.

Doprava

Dopravne je územie obce prístupné z juhu, východu a zo severu po cestách III. triedy. Najvýznamnejšie je napojenie z juhu, od mesta Prešov, po ceste III. triedy, ktoré je zároveň napojením na cestu medzinárodného významu I. triedy a výhľadovo aj na rýchlostnú cestu v križovatke pri obci Fintice. Tento smer tvorí pre obec základný prístup k nadradenej cestnej sieti i iným druhom dopravy v krajskom sídle. Touto trasou prichádzajú do obce aj linky prímestskej autobusovej dopravy (SAD), ktoré prechádzajú obcou severným smerom na Mošurov, Terňu a V. Slivník. Cesta III. triedy Záhradné – Tulčík sa v Tulčíku napája na cestu II. triedy Kapušany – Bardejov a tvorí aj náhradnú prístupovú trasu do obce z Prešova, keď je cesta z Fintíc nezjazdná v období záplav. S obcou Tulčík je Záhradné spojené aj účelovou poľnohospodárskou komunikáciou vedúcou pozdĺž Ternianky.

Základom komunikačnej siete v riešenom území obce budú naďalej prieťahy ciest III. triedy vedúce obcou ako Hlavná a Tulčícka ulica. Ostatné miestne komunikácie majú funkciu obslužnú. Na existujúcej komunikačnej sieti v obci je viacero nevyhovujúcich križovatiek s nedostatočným rozhľadom. Pozdĺž miestnych komunikácií sú vybudované alebo navrhnuté minimálne jednostranné pešie chodníky šírky 2 m resp. 1,5 m s 0,5 m širokým zeleným pásom.

2.3 Analýza väzieb strategických dokumentov na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni s územím obce

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhradné korešponduje s územnoplánovacou dokumentáciou riešeného územia (na úrovni obce i kraja) a strategickými dokumentmi na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni.

Obec Záhradné je zaradená mimo póly rastu a jej podpora bude v rámci programového obdobia 2007-2013 financovaná v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2007-2013. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhradné je komplementárny s Programom rozvoja vidieka SR 2007-2013, nakoľko napĺňa cieľ opatrenia, a to „Zlepšenie základných služieb a rozvoj investícií a tým zabezpečenie vyššej atraktivity vidieckych oblastí, zlepšenie kvality života vo vidieckych oblastiach“, Opatrenie Programu rozvoja vidieka SR 2007-2013 zamerané na podporu vidieka: Podopatrenie 3.4.1 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo ako aj pod opatrenie 3.4.2 Obnova a rozvoj obcí.

Diverzifikácia vidieckej ekonomiky je kľúčovým cieľom na zachovanie a zlepšenie rovnováhy pracovných príležitostí a spoločenských podmienok vidieckeho obyvateľstva. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhradné má priame väzby na ďalšie koncepčné a strategické dokumenty na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, a to predovšetkým na Národný strategický referenčný rámec SR 2007-2013, Operačný program Životné prostredie, Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast a iné.

Komplementarita s územnoplánovacou dokumentáciou kraja:

Záväzná časť územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja vo svojej časti „Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia“ predpokladá v bode 6.1.1 *zriadiť plochy pre výstavbu viacúčelových vodných nádrží Breziny (Záhradné – Tulčík), ako významnú prímestskú turistickú a rekreačnú oblasť pre mesto Prešov. Zmeny územnoplánovacej dokumentácie prešovského kraja týkajúce sa obce Záhradné sa nachádzajú v časti „Zmeny a doplnky“ v bode: 6.2.1.4 z prívodu vodárenskej nádrže Starina – Prešov (realizovať) odbočky do Fintíc, Teriakoviec, Vyšnej Šebastovej, Nemcoviec, Fulianky, Tulčíka s pokračovaním do obce Záhradné a Terňa, s odbočkou do Demjaty.*

Komplementarita s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK na obdobie 2008-2015:

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhradné korešponduje s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2008-2015, a to predovšetkým s:

- hlavným cieľom *Prioritnej témy 1 Zvýšiť konkurencieschopnosť podnikateľskej základne v Prešovskom kraji, Opatrenie 5.3 Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu*
- hlavným cieľom *Prioritnej témy 2 Vytvoriť z Prešovského kraja vyhľadávanú destináciu turistického ruchu v Slovenskej republike, Opatrenie 1.1 Záchrana a obnova turistických atraktivít, Opatrenie 1.2 Obnova a budovanie základnej infraštruktúry cestovného ruchu*
- hlavným cieľom *v Prioritnej témy 3 Zvýšiť ekologickú stabilitu a zlepšiť ochranu obyvateľstva/územia pred povodňami, Opatrenie 2.2 Zvýšenie prevencie pred povodňami*
- hlavným cieľom *Prioritnej témy 4 Zlepšiť ochranu a racionálne využívanie vôd*
- hlavným cieľom *Prioritnej témy 6 Zlepšiť manažment odpadového hospodárstva*
- hlavným cieľom *Prioritnej témy 7 Zvýšiť efektívnosť a účinnosť rozvoja dopravy*
- hlavným cieľom *Prioritnej témy 10 Predchádzať sociálnej vylúčenosti osôb ohrozených dlhodobou nezamestnanosťou*
- hlavným cieľom *Prioritnej témy 14 Vytvoriť podmienky na rozvoj kultúry ako neoddeliteľného faktora regionálneho rozvoja*
- hlavným cieľom *Prioritnej témy 15 Zvýšiť záujem verejnosti o športovanie a tým podporiť zdravý životný štýl obyvateľov*

2.4 Určenie rozvojového potenciálu a limitov rozvoja územia obce a definovanie podmienok udržateľného rozvoja

SWOT analýza obce Záhradné

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - záujem samosprávy o programovanie a rozvoj obce - existujúca územnoplánovacia dokumentácia - napojenosť obce na elektrickú sieť a ukončená plynofikácia obce - pomerne blízka geografická vzdialenosť okresného a krajského sídla Prešov - priaznivé prírodné podmienky pre poľnohospodársku výrobu a na ňu nadväzujúci spracovateľský priemysel a služby - relatívne vyhovujúci bytový a domový fond, možnosti obce poskytnúť prímestské a záhradné bývanie 	<ul style="list-style-type: none"> - relatívny nedostatok financií na rozvojové a investičné programy v obci - pomerne nízka ponuka služieb v obci - absencia zariadení cestovného ruchu (ubytovacie, rekreačné a pod.) - vysoké investičné náklady na zlepšenie stavu environmentálnej infraštruktúry (kanalizácia, vodovod) a miestnych komunikácií
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť obce zapojiť sa do programov čerpania štrukturálnej pomoci z Programu rozvoja vidieka SR 2007-2013 a ďalších zdrojov Európskej únie - zapojenie obce do regionálnych aktivít investičného aj neinvestičného charakteru - vhodné podmienky pre vidiecku turistiku - strategické plánovanie a investovanie na úrovni obce 	<ul style="list-style-type: none"> - odchod mladých a vzdelaných obyvateľov za lepšími pracovnými a životnými podmienkami - nízka motivácia obyvateľov o život na vidieku - chýbajúce stimuly pre rozvoj služieb a cestovného ruchu - legislatívne a finančné nároky presunu kompetencií na miestnu samosprávu - konkurencia porovnateľných obcí pri čerpaní finančných prostriedkov Európskej únie na podporu regiónov a vidieka

Podmienkou trvalo udržateľného rozvoja obce je využitie silných stránok obce definovaných vo SWOT analýze a eliminácia slabých stránok a ohrození.

2.5 Stratégia rozvoja obce v strednodobom horizonte, ktorá určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhradné sa zaoberá prioritami, ktoré chce obec dosiahnuť v strednodobom horizonte. Ide o priority, ktoré si obec vytýčila v čiastkových cieľoch, ktorých realizácia je naplánovaná v postupných krokoch. Strategickým cieľom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhradné je *„Zlepšiť občiansku vybavenosť a stav infraštruktúry v obci.“* Priority programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pozostávajú z jednotlivých opatrení, ktoré pomáhajú efektívnejšie naplniť strategický cieľ obce. Obec si v strednodobom horizonte vytýčila nasledujúce priority: 1. Dostavbu a rekonštrukciu základnej infraštruktúry v katastri obce, 2. Zlepšenie občianskej vybavenosti obce, 3. Zlepšenie postavenia obce v regionálnej ekonomike a zvýšenie jej turistického potenciálu.

2.6 Analýza finančných potrieb a možností financovania programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Dôležitou podmienkou dosahovania priorít obce je ich realizovateľnosť. Obec v záujme posilnenia svojho postavenia musí spĺňať základné podmienky, ako je dobrá technická infraštruktúra a s tým spojené dobré dopravné spojenie, ochrana životného prostredia, či zlepšenie občianskej vybavenosti, čím by prilákala obyvateľov nielen k občasnej návšteve, ale aj k trvalému bývaniu, prípadne na prímestské bývanie. Nevyhnutným predpokladom naplnenia programu je zabezpečenie finančných zdrojov a spolufinancovania navrhovaných opatrení.

Pri implementácii Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja počíta obec s vlastnými finančnými zdrojmi ako aj s využitím súkromných finančných zdrojov. Podstatnou zložkou finančného plánu je využitie štrukturálnych nástrojov Európskej únie na prefinancovanie časti navrhovaných opatrení. Obec Záhradné ako obec podporovaná z EAFRD sa bude uchádzať o finančný príspevok z Programu rozvoja vidieka SR 2007-2013. Ďalším finančným zdrojom, s ktorými obec ráta pri realizácii jednotlivých opatrení sú financie a grantové schémy realizované VÚC a jednotlivými ministerstvami Slovenskej republiky, prípadne grantové schémy nadácií a súkromných spoločností.

3. Programová časť

3.1 Zoznam opatrení a aktivít, inštitucionálne zabezpečenie a organizačné zabezpečenie realizácie programu. Finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu.

Strategický cieľ:

„Zlepšiť občiansku vybavenosť a stav infraštruktúry v obci.“

Priorita 1

Dostavba a rekonštrukcia základnej infraštruktúry v katastri obce

Priorita 2

Zlepšenie občianskej vybavenosti obce

Priorita 3

Zlepšenie postavenia obce v regionálnej ekonomike a zvýšenie jej turistického potenciálu

Priorita 1: Dostavba a rekonštrukcia základnej infraštruktúry v katastri obce

Opatrenie 1.1	Zabezpečiť rekonštrukciu a dobudovanie miestnych komunikácií (chodníky a cesty) v závislosti od potrieb a finančných možností obce.
Realizátor	Obec
Participujúce subjekty	Externé subjekty, obyvatelia obce
Časový plán	2008-2013
Finančné zabezpečenie	Granty na regionálnej a národnej úrovni, štrukturálne fondy, vlastné zdroje
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 1.2	Zabezpečiť osadenie dopravných značiek a dopravných zrkadiel v častiach, kde je to potrebné.
Realizátor	VÚC, obec
Participujúce subjekty	Externé subjekty, obyvatelia obce, obec
Časový plán	2009-2013
Finančné zabezpečenie	Granty na regionálnej a národnej úrovni, štrukturálne fondy, vlastné zdroje
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 1.3	Zabezpečiť plynofikáciu a elektrifikáciu celého zastavaného územia obce v závislosti od pokračujúcej výstavby v obci.
Realizátor	plynárenský podnik, energetický podnik
Participujúce subjekty	externé subjekty, obec
Časový plán	2008-2015
Finančné zabezpečenie	vlastné zdroje, súkromné zdroje
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 1.4	Zabezpečiť výstavbu vodovodu v obci v závislosti od možností financovania výstavby zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu.
Realizátor	VVS, Obec
Participujúce subjekty	Externé subjekty, subjekty štátnej správy
Časový plán	2008-2015
Finančné zabezpečenie	Granty na regionálnej a národnej úrovni, štrukturálne fondy, vlastné zdroje
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 1.5	Zabezpečiť výstavbu kanalizácie v obci v závislosti od možností financovania výstavby zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu.
Realizátor	VVS, Obec
Participujúce subjekty	Externé subjekty, subjekty štátnej správy
Časový plán	2008-2015
Finančné zabezpečenie	Granty na regionálnej a národnej úrovni, štrukturálne fondy, vlastné zdroje
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 1.6	Podľa spracovanej štúdie „Komplexná úprava verejných priestranstiev, výsadba zelene“ zvýšiť estetický a environmentálny potenciál obce.
Realizátor	Obec
Participujúce subjekty	Externé subjekty, tretí sektor
Časový plán	2008-2015
Finančné zabezpečenie	Granty na regionálnej a národnej úrovni, štrukturálne fondy, vlastné zdroje
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie: 1.7	Zabezpečiť komplexnú priebežnú identifikáciu, odstránenie a prevenciu vzniku nelegálnych skládok v obci a jej katastri v záujme zvýšenia jej environmentálneho potenciálu a zlepšenia stavu životného prostredia.
Realizátor:	Obec
Participujúce subjekty:	Externé subjekty, subjekty štátnej správy a samosprávy
Časový plán	2008-2015
Finančné zabezpečenie:	Štrukturálne fondy Európskej únie, vlastné zdroje, granty na národnej a regionálnej úrovni
Monitorovanie:	1 X ročne

Opatrenie: 1.8	Zabezpečiť vybudovanie systému protipovodňovej ochrany v častiach, kde je to potrebné.
Realizátor:	Obec
Participujúce subjekty:	Externé subjekty
Časový plán	2010-2015
Finančné zabezpečenie:	Štrukturálne fondy EÚ, vlastné zdroje, granty na národnej a regionálnej úrovni
Monitorovanie:	1 X ročne

Opatrenie: 1.9	Vybudovať premostenia vodných tokov v súlade s protipovodňovými opatreniami v miestach, kde je to potrebné.
Realizátor:	Obec
Participujúce subjekty:	Externé subjekty, orgány štátnej správy
Časový plán	2010-2015
Finančné zabezpečenie:	Štrukturálne fondy EÚ, granty na národnej a regionálnej úrovni, vlastné zdroje
Monitorovanie:	1 X ročne

Opatrenie: 1.10	Zabezpečiť vybudovanie zberného dvora v obci.
Realizátor:	Obec, družstvo
Participujúce subjekty:	Externé subjekty, orgány štátnej správy
Časový plán	2010-2015
Finančné zabezpečenie:	Štrukturálne fondy EÚ, granty na národnej a regionálnej úrovni, vlastné zdroje
Monitorovanie:	1 X ročne

Opatrenie: 1.11	Zabezpečiť vybudovanie kompostoviska v obci.
Realizátor:	Obec, družstvo
Participujúce subjekty:	Externé subjekty, orgány štátnej správy
Časový plán	2010-2015
Finančné zabezpečenie:	Štrukturálne fondy EÚ, granty na národnej a regionálnej úrovni, vlastné zdroje
Monitorovanie:	1 X ročne

Opatrenie: 1.12	Na základe výsledkov auditu realizovať modernizáciu verejného osvetlenia v obci.
Realizátor:	Obec
Participujúce subjekty:	Externé subjekty
Časový plán	2008-2013
Finančné zabezpečenie:	Štrukturálne fondy EÚ, granty na národnej a regionálnej úrovni, vlastné zdroje
Monitorovanie:	1 X ročne

Opatrenie: 1.13	Zabezpečiť technické zhodnotenie obecného rozhlasu.
Realizátor:	Obec
Participujúce subjekty:	Externé subjekty
Časový plán	2010-2015
Finančné zabezpečenie:	Štrukturálne fondy EÚ, granty na národnej a regionálnej úrovni, vlastné zdroje
Monitorovanie:	1 X ročne

Opatrenie: 1.14	Zabezpečiť efektívizáciu a ekonomizáciu vykurovania obecných budov, prioritne zabezpečiť zriadenie samostatného vykurovania v budove MŠ (vlastná kotolňa MŠ).
Realizátor:	Obec
Participujúce subjekty:	Externé subjekty, orgány štátnej správy, MŠ
Časový plán	2010-2015
Finančné zabezpečenie:	Štrukturálne fondy EÚ, granty na národnej a regionálnej úrovni, vlastné zdroje
Monitorovanie:	1 X ročne

Priorita 2: Zlepšenie občianskej vybavenosti obce

Opatrenie 2.1	Rekonštruovať a modernizovať budovy v majetku obce prostredníctvom technického zhodnotenia (prioritne budovu MŠ a budovu OcÚ).
Realizátor	Obec
Participujúce subjekty	Externé subjekty, MŠ
Časový plán	2009-2015
Finančné zabezpečenie	Granty na regionálnej a národnej úrovni, štrukturálne fondy, vlastné zdroje
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 2.2	Zabezpečiť rekonštrukciu ihrísk (zastrešenie jestvujúceho ihriska v obci v závislosti od technických možností) a zriadenie nových ihrísk (prioritne detského) v obci.
Realizátor	Obec
Participujúce subjekty	obyvatelia obce, externé subjekty
Časový plán	2009 – 2013
Finančné zabezpečenie	vlastné zdroje, granty na regionálnej a národnej úrovni, štrukturálne fondy
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 2.3	Rekonštruovať objekt hasičskej zbrojnice.
Realizátor	Obec
Participujúce subjekty	Hasičský zbor, obyvatelia obce, externé subjekty
Časový plán	2010-2015
Finančné zabezpečenie	vlastné zdroje, štrukturálne fondy
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 2.4	Zabezpečiť periodické vydávanie občasníka s aktuálnymi informáciami o dianí v samospráve, v mikroregióne a v kraji.
Realizátor	obec
Participujúce subjekty	Externé subjekty, podnikatelia, dobrovoľní členovia redakčnej rady
Časový plán	2009-2015
Finančné zabezpečenie	Granty na regionálnej a národnej úrovni, štrukturálne fondy, vlastné zdroje, súkromné zdroje
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 2.5	Zabezpečiť pravidelnú aktualizáciu internetovej stránky obce za účelom zlepšenia informovanosti a propagácie obce.
Realizátor	Obec
Participujúce subjekty	Externé subjekty, podnikateľský sektor
Časový plán	2008-2015
Finančné zabezpečenie	Granty na regionálnej a národnej úrovni, štrukturálne fondy, vlastné zdroje, súkromní podnikatelia
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 2.6	Zabezpečiť monitoring bezpečnosti obce prostredníctvom kamerového systému za účelom zvýšenia občianskej bezpečnosti a zabezpečenia ochrany občianskeho majetku.
Opatrenie 2.7	Zabezpečiť ukončenie prípravy a tlač informačno-propagačnej publikácie mapujúcej minulé i súčasný stav obce (historická publikácia).
Realizátor	Obec
Časový plán	2008-2015
Participujúce subjekty	Externé subjekty, podnikateľský sektor a regionálnej úrovni
Monitorovanie	1 x ročne
Finančné zabezpečenie	vlastné zdroje, granty na národnej a regionálnej úrovni
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 2.8	Zabezpečiť participáciu obce na zabezpečení starostlivosti o občanov v dôchodkovom veku v zmysle požiadaviek platnej legislatívy.
Realizátor	Obec
Participujúce subjekty	Externé subjekty, podnikateľský sektor
Časový plán	2008-2015
Finančné zabezpečenie	vlastné zdroje, granty na národnej a regionálnej úrovni
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 2.9	Zabezpečiť zvýšenie participácie občanov na obecných a voľno časových aktivitách (verejné akcie, požiarne a civilná ochrana, kultúrne podujatia).
Realizátor	Obec
Participujúce subjekty	Externé subjekty, podnikateľský sektor
Časový plán	2008-2015
Finančné zabezpečenie	vlastné zdroje, granty na národnej a regionálnej úrovni
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 2.10	Zabezpečiť kontinuálny rozvoj knižného fondu a informačných zdrojov v obci.
Realizátor	Obec
Participujúce subjekty	Externé subjekty, podnikateľský sektor
Časový plán	2008-2015
Finančné zabezpečenie	vlastné zdroje, granty na národnej a regionálnej úrovni
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 2.11	Zabezpečiť obnovu a udržiavanie kultúrno-historických hodnôt a tradícií v obci.
Realizátor	Obec
Participujúce subjekty	Externé subjekty, podnikateľský sektor
Časový plán	2008-2015
Finančné zabezpečenie	vlastné zdroje, granty na národnej a regionálnej úrovni
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 2.12	Zabezpečiť udržiavanie a ochranu hodnotných prírodných lokalít a životného prostredia v obci a jej katastri.
Realizátor	Obec
Participujúce subjekty	Externé subjekty, podnikateľský sektor
Časový plán	2008-2015
Finančné zabezpečenie	vlastné zdroje, granty na národnej a regionálnej úrovni
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 2.13	Zabezpečiť asanáciu historicky a kultúrne hodnotných objektov v obci.
Realizátor	Obec
Participujúce subjekty	Externé subjekty, podnikateľský sektor
Časový plán	2009-2015
Finančné zabezpečenie	vlastné zdroje, granty na národnej a regionálnej úrovni
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 2.14	Podporovať predškolskú a základnú školskú prípravu v obci (o.i. zapájaním subjektov v pôsobnosti obce do investičných a neinvestičných projektov).
Realizátor	Obec
Participujúce subjekty	Externé subjekty, MŠ, ZŠ
Časový plán	2008-2015
Finančné zabezpečenie	vlastné zdroje, granty na národnej a regionálnej úrovni
Monitorovanie	1 x ročne

Priorita 3

Zlepšenie postavenia obce v regionálnej ekonomike a zvýšenie jej turistického potenciálu

Opatrenie 3.1	Zabezpečiť podporu podnikania, podnikateľských aktivít a služieb v obci a jej katastri (prioritne spracovanie domácich produktov a poskytovanie drobných služieb).
Realizátor	Obec
Participujúce subjekty	Externé subjekty, podnikateľský sektor, obyvatelia obce
Časový plán	2008-2015
Finančné zabezpečenie	Granty na regionálnej a národnej úrovni, štrukturálne fondy, vlastné zdroje
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 3.2	Zabezpečiť komplexné zmapovanie podnikateľských možností v obci a jej katastri (o.i. možnosti vybudovania a podnikateľského využitia vodných nádrží medzi obcami Záhradné a Tulčík).
Realizátor	Obec
Participujúce subjekty	Externé subjekty, podnikateľský sektor
Časový plán	2010-2015
Finančné zabezpečenie	Granty na regionálnej a národnej úrovni, štrukturálne fondy, vlastné zdroje
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 3.3	Zabezpečiť internetizáciu obce, sieťové prepojenie obecných zariadení v obci a napojenie MŠ na internet.
Realizátor	Obec
Participujúce subjekty	Externé subjekty, podnikateľský sektor, MŠ
Časový plán	2009-2015
Finančné zabezpečenie	Granty na regionálnej a národnej úrovni, štrukturálne fondy, vlastné zdroje
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 3.4	Zabezpečiť aktivizáciu nezamestnaných a sociálne odkázaných občanov prostredníctvom aktivačných prác, resp. iných nástrojov aktívnej politiky trhu práce.
Realizátor	Obec
Participujúce subjekty	Externé subjekty, podnikateľský sektor
Časový plán	2008-2015
Finančné zabezpečenie	Granty na regionálnej a národnej úrovni, štrukturálne fondy, vlastné zdroje, súkromní podnikatelia
Monitorovanie	1 x ročne

Opatrenie 3.5	Vyvíjať aktivity podporujúce postavenie obce v regióne v zmysle stanov mikroregionálnych združení, ktorých je obec členom.
Realizátor	Obec
Participujúce subjekty	mikroregionálne združenia
Časový plán	2008-2015
Finančné zabezpečenie	Granty na regionálnej a národnej úrovni, štrukturálne fondy, vlastné zdroje, súkromní podnikatelia
Monitorovanie	1 x ročne

3.2 Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce so stanovením merateľných ukazovateľov

Monitorovanie a hodnotenie plnenia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhradné bude zabezpečované na princípe stanovenia hodnotiacich ukazovateľov na zasadnutiach obecného zastupiteľstva minimálne 1-krát ročne. Na zasadnutiach sa budú na základe podkladových materiálov, ktoré pripraví obecný úrad, prehodnocovať a monitorovať dosiahnuté opatrenia, ktoré si obec stanovila. Kontrolou plnenia resp. neplnenia podľa programu si tak obec môže zrevidovať a poopraviť ciele, ktoré chce v rámci strategického cieľa v danom období dosiahnuť.

Monitorovanie a hodnotenie programu sa bude realizovať podľa časového harmonogramu realizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhradné. Merateľné ukazovatele (finančné a fyzické) dopady realizácie programu sú určené počtom intervencií do infraštruktúry a zariadení, počtom opatrení zameraných na podporu vedomostnej ekonomiky, počtom opatrení zameraných na podporu ekonomického rastu a počtom opatrení prispievajúcich k zvýšeniu zamestnanosti.

Oblasť	Infraštruktúra a regionálna dostupnosť	Vedomostná ekonomika	Rozvoj zdrojov ekonomického rastu	Ľudské zdroje / zvýšenie zamestnanosti
Ukazovateľ	Počet intervencií do infraštruktúry a zariadení	Počet opatrení zameraných na podporu vedomostnej ekonomiky	Počet opatrení zameraných na podporu ekonomického rastu	Počet opatrení prispievajúcich k zvýšeniu zamestnanosti
Počet opatrení (intervencií) PHSR obce Záhradné	19	3	9	2

3.3 Časový harmonogram realizácie programu

Opatrenie / Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Zabezpečiť rekonštrukciu a dobudovanie miestnych komunikácií (chodníky a cesty) v závislosti od potrieb a finančných možností obce (predovšetkým chodníky na hlavnej ulici).	X	X	X	X	X	X		
Zabezpečiť osadenie dopravných značiek a dopravných zrkadiel v častiach, kde je to potrebné.		X	X	X	X	X		
Zabezpečiť plynofikáciu a elektrifikáciu celého zastavaného územia obce v závislosti od pokračujúcej výstavby v obci.	X	X	X	X	X	X	X	X
Zabezpečiť výstavbu vodovodu v obci v závislosti od možností financovania výstavby.	X	X	X	X	X	X	X	X
Zabezpečiť výstavbu kanalizácie v obci v závislosti od možností financovania výstavby.	X	X	X	X	X	X	X	X
Podľa spracovanej štúdie „Komplexná úprava verejných priestranstiev, výsadba zelene“ zvýšiť estetický a environmentálny potenciál obce.	X	X	X	X	X	X	X	X
Zabezpečiť komplexnú priebežnú identifikáciu, odstránenie a prevenciu vzniku nelegálnych skládok v obci a jej katastri obce v záujme zvýšenia jej environmentálneho potenciálu a zlepšenia stavu životného prostredia.	X	X	X	X	X	X	X	X
Zabezpečiť vybudovanie systému protipovodňovej ochrany v častiach, kde je to potrebné.			X	X	X	X	X	X
Vybudovať premostenia vodných tokov v súlade s protipovodňovými opatreniami v miestach, kde je to potrebné.			X	X	X	X	X	X
Zabezpečiť vybudovanie zberného dvora v obci.			X	X	X	X	X	X
Zabezpečiť vybudovanie kompostoviska v obci			X	X	X	X	X	X
Na základe výsledkov auditu realizovať modernizáciu verejného osvetlenia v obci.	X	X	X	X	X	X		
Zabezpečiť technické zhodnotenie obecného rozhlasu.			X	X	X	X	X	X
Zabezpečiť efektívizáciu a ekonomizáciu vykurovania obecných budov, prioritne zabezpečiť zriadenie samostatného vykurovania v budove MŠ (vlastná kotolňa MŠ).			X	X	X	X	X	X

Opatrenie / Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Rekonštruovať a modernizovať budovy v majetku obce prostredníctvom technického zhodnotenia (prioritne budovu MŠ a budovu OcÚ).		X	X	X	X	X	X	X
Zabezpečiť rekonštrukciu ihrísk a zriadenie nových ihrísk (prioritne detského) a zastrešenie jestvujúceho ihriska v obci.		X	X	X	X	X		
Rekonštruovať objekt hasičskej zbrojnice (predovšetkým realizovať zateplenie objektu).			X	X	X	X	X	X
Zabezpečiť periodické vydávanie občasnika s aktuálnymi informáciami o dianí v samospráve, v mikroregióne a kraji.		X	X	X	X	X	X	X
Zabezpečiť pravidelnú aktualizáciu internet. stránky obce za účelom zlepšenia informovanosti a propagácie obce.	X	X	X	X	X	X	X	X
Zabezpečiť monitoring bezpečnosti obce prostredníctvom kamerového systému za účelom zvýšenia občianskej bezpečnosti a zabezpečenia ochrany obecného majetku.		X	X	X	X	X	X	X
Zabezpečiť ukončenie prípravy a tlač informačno-propagačnej publikácie mapujúcej minulé i súčasný stav obce (historická publikácia).	X	X	X					
Zabezpečiť participáciu obce na zabezpečení starostlivosti o občanov v dôchodkovom veku v zmysle požiadaviek platnej legislatívy.	X	X	X	X	X	X	X	X
Zabezpečiť zvýšenie participácie občanov na obecných a voľno časových aktivitách.	X	X	X	X	X	X	X	X
Zabezpečiť kontinuálny rozvoj knižného fondu a informačných zdrojov v obci.	X	X	X	X	X	X	X	X
Zabezpečiť obnovu a udržiavanie kultúrno-historických hodnôt a tradícií v obci.	X	X	X	X	X	X	X	X
Zabezpečiť udržiavanie a ochranu hodnotných prírod. lokalít a životného prostredia v obci a jej katastri.	X	X	X	X	X	X	X	X
Zabezpečiť asanáciu historicky a kultúrne hodnotných objektov v obci.		X	X	X	X	X	X	X
Zabezpečiť podporu podnikania, podnikateľských aktivít a služieb v obci a jej katastri (prioritne spracovanie domácich produktov – ovocie, zelenina a pod. a poskytovanie drobných služieb).	X	X	X	X	X	X	X	X
Podporovať predškolskú a základnú školskú prípravu v obci.	X	X	X	X	X	X	X	X

Opatrenie / Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Zabezpečiť komplexné zmapovanie podnikateľských možností v obci a jej katastri (o.i. možnosti vybudovania a podnikateľského využitia vodných nádrží medzi obcami Záhradné a Tulčík).			X	X	X	X	X	X
Zabezpečiť internetizáciu obce, sieťové prepojenie obecných zariadení v obci a napojenie MŠ na internet.		X	X	X	X	X	X	X
Zabezpečiť aktivizáciu nezamestnaných a sociálne odkázaných občanov prostredníctvom aktivačných prác, resp. iných nástrojov aktívnej politiky trhu práce.	X	X	X	X	X	X	X	X
Vyvíjať aktivity podporujúce postavenie obce v regióne v zmysle stanov mikroregionálnych združení, ktorých je obec členom.	X	X	X	X	X	X	X	X

Záver

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhradné 2008-2015 je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a spôsob ich napĺňania na základe analýzy hospodárskej situácie, sociálnej situácie, vybavenosti a obsluhy územia, environmentálnej situácie a situácie v oblasti kultúry na území obce. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhradné je otvoreným dokumentom, ktorý bude pravidelne ročne vyhodnocovaný a aktualizovaný v prípade potreby na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.

.....
Ing. Anton Gašpár
starosta obce

Schválené Obecným zastupiteľstvom dňa: 19.9.2008

Uznesenie č. B/4.